

Bijbelstudie Lukas 10:38-42

De geschiedenis waar het hier over gaat speelt zich af tijdens de reis die Jezus maakt van Galilea, waar hij geleerd heeft en wonderen verricht heeft, naar Jeruzalem waar Hij zijn lijden en sterven tegemoet gaat.

Het is een heel korte geschiedenis en ook zo bekend dat we haast niet meer horen wat erin staat. En als we hem horen kunnen we niet zo goed uit de voeten me wat erin staat, er moet toch ook bediend worden, we kunnen toch niet zomaar gaan zitten?

Allereerst vallen er verschillende dingen op.

Marta was kennelijk een zelfstandig levende vrouw. Zij ontvangt Jezus in haar huis. Het bijzondere hieraan valt ons allang niet meer op, maar in die tijd was een vrouw die voor zichzelf zorgde een uitzondering en dat een zelfstandige vrouw een rabbi ontving was ongehoord. Opzienbarend dus.

Het tweede dat opvalt is dat van Maria gezegd wordt dat zij aan de voeten van de Here zit en luistert. Aan de voeten van iemand zitten is een andere manier van zeggen dat iemand leerling van iemand is, discipel. Paulus vertelt b.v. van zichzelf dat hij aan de voeten van Gamaliël zat. (Hand. 22:3) Maria doet dus iets ongehoords, ze betoont zich een leerling van Jezus.

Twee dingen die wij de gewoonste zaak van de wereld vinden: hoezo zou een vrouw niet zelfstandig kunnen zijn en hoezo zou een vrouw geen volgeling van Jezus mogen zijn?

Maar Jezus heeft zijn omgeving geschokt: Jezus heeft oog voor vrouwen en betreft hen in zijn dienst.

Terwijl zij dus op reis waren, kwam Hij in een zeker dorp. En een vrouw, Marta geheten, ontving Hem in haar huis.

Wie Jezus ontmoet krijgt zijn gevolg erbij. Misschien iets om over na te denken: wanneer we geloven kunnen we niet mensen blijven die op zichzelf staan en enkel voor zichzelf leven. Jezus komt nooit alleen, we zullen oog moeten hebben voor zijn gevolg en daar ook zorg voor moeten dragen.

Het was logisch dat Marta de verantwoordelijkheid droeg voor de verzorging, het was haar huis en ze had een hoge gast. (Misschien was het ook wel haar aard en vond ze het leuk: Joh 12:2, Marta bediende.) Nu staat het op een bepaalde manier: Marta wordt in beslag genomen door het vele dienen. Hier wordt een woord gebruikt dat uitdrukt dat Marta helemaal geobsedeerd werd door het bedienen, ze gaat zo in haar dienen op dat ze aan niets anders meer kon denken. Dat wordt nog versterkt door het woordje: vele. Daar wordt de nadruk op gelegd.

Voor het wezenlijke van het moment dat Jezus er is heeft ze geen tijd.

Als voor haar de maat vol is trekt zij aan de bel. Ze is niet alleen teleurgesteld door haar zuster, dan zou ze haar misschien wel zachtjes gewenkt hebben, ook de houding van Jezus stelt haar teleur: 'Here, trekt Gij het U niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zeg haar dan dat zij mij komt helpen.' Ze heeft het drie keer over zichzelf, ze komt terecht in een vorm van zelfmedelijden, geïsoleerd van anderen staat ze er alleen voor. Hoewel ze Jezus met Heer aanspreekt spant ze hem voor haar karretje.

Jezus berispt Marta niet maar dwingt haar liefdevol (Marta, Marta) tot nadenken. Op het woord dienen gaat hij helemaal niet in, hij brengt het op een ander vlak: Marta, je maakt je zorgen om vele dingen en door je manier van doen merk ik dat je geagiteerd bent. Voor het woord zorgen wordt hier een woord gebruikt dat we meer in de bijbel tegen komen b.v. Werp uw bekommernis (zorgen) op de Here, Hij zal voor u zorgen. (Ps 55:23)

Het is niet Marta's gastvrijheid en ook niet haar bedoeling te dienen die onder kritiek staan maar haar overdreven bedrijvigheid. In de tekst zouden we een verwijzing kunnen zien naar het gevaar van het christelijke leven dat zich zorgen maakt en vanuit die zorgen overactief wordt. Het wordt nog riskanter als deze zorgen en activiteiten gepresenteerd worden als een soort dienst aan de Here.

Niemand kan de tegenstelling ontgaan die Jezus in zijn antwoord aanbrengt: Marta, je maakt je bezorgd over vele dingen, maar weinig zijn nodig, of slechts één. Want Maria heeft het goede deel (let op: er staat niet het beste deel) uitgekozen dat van haar niet zal worden weggenomen. Maria heeft ervoor gekozen aan Jezus' voeten te zitten en te luisteren. Ze ontvangt Jezus niet door Hem te bedienen, maar door in zich op te nemen wat hij zegt en zich op die manier te laten bedienen. Het goede deel zal niet van haar afgenomen worden, het wordt haar geestelijk eigendom en dat brengt haar in een zuivere verhouding tot God en de mensen.

Wanneer je het voorafgaande verhaal erbij betreft zie je dat het in dit gedeelte uitgelegd wordt wat het grote gebod betekent: God te dienen en de naaste als jezelf. In het verhaal van de barmhartige Samaritaan gaat Jezus in op de liefde tot de naaste, het tweede gebod. De Schriftgeleerde die listig de vraag naar de naaste op afstand probeert te houden wordt erop gewezen dat het niet de vraag is wie je naaste is maar voor wie jij de naaste bent.

In de geschiedenis van Marta en Maria gaat het om het liefhebben van God: Marta die in haar dienst aan de Here aan het woord van de Here voorbijgaat wordt gewezen op het goede deel dat zij ook zou moeten uitkiezen.

Als je er ook bij betreft wat erop volgt, dan zie je dat horen ook tot gebed leidt. De discipelen vragen Jezus hen te leren bidden. Dan geeft Jezus hun het Onze Vader. Gebod, luisteren en gebed – ze horen dus onlosmakelijk bij elkaar.

Vragen.

1. Is het een nadeel dat wij het vreemde van Jezus' bezoek aan vrouwen niet meer horen?
2. Willen wij ook het gevolg van Jezus onderhouden, m.a.w. zien wij dat het niet mogelijk is op eigen houtje christen te zijn, maar dat de vragen en noden van anderen ook de onze zijn?

3. De geschiedenis van Marta en Maria is vroeger gebruikt om het kloosterleven te idealiseren. Is dat terecht gebeurd?
4. Is het ook voor ons niet een gevaar helemaal op te gaan in allerlei regelzaken en dingen die gedaan moeten worden, waarbij we maar even geen tijd hebben voor het woord van God?